

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

Спеціальність: **D4 «Публічне управління та адміністрування»**
Освітньо-професійна програма: **Управління у сфері охорони здоров'я**
Код освітнього компонента в освітньо-професійній програмі: **ОК 14**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **заочна**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **III (осінній)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2026–2027**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **іспит**
Пререквізити **освітні компоненти «Публічна політика та врядування», «Інституціональне забезпечення публічного управління», «Стратегічне управління та управління змінами», «Технології прийняття управлінських рішень»**

Кафедра/підрозділ: **кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я,**
пр. Науки, 4, корпус А, 3 поверх

Керівник освітнього компонента: **проф. Мельниченко Олександр Анатолійович**
email: **oa.melnichenko@knmu.edu.ua**

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<http://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5124>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Сфера охорони здоров'я зачіпає не лише медичні, а і економічні, соціальні, політичні та екологічні аспекти життєдіяльності населення. Ця сфера потребує поєднання зусиль, передусім, органів державного управління і органів місцевого самоврядування, тобто забезпечення належного публічного управління.

МЕТА КУРСУ: оволодіння теоретичними знаннями та практичними навичками публічного управління у сфері охорони здоров'я.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

РН 06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських і загальноорганізаційних структур.

РН 07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (8 год.):

- 1 Теоретичні основи публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я.
- 2 Аналіз результатів публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я.
- 3 Концептуальні підходи до подальшого розвитку сфери охорони здоров'я.

Перелік тем практичних занять (16 год.):

Тема 1 Теоретичні основи публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я. Сфера охорони здоров'я: сутність, значення, складові. Системи фінансування сфери охорони здоров'я. Вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на розвиток сфери охорони здоров'я. Запровадження та

реалізація в Україні соціальних гарантій щодо підтримання здоров'я населення. Необхідність публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я. Мета, завдання, принципи, механізми, методи та засоби публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я. Огляд нормативно-правових актів, літературних джерел та інформаційних ресурсів щодо публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я.

Тема 2 Аналіз результатів публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я. Методики оцінки результатів публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я. Динаміка рівнів захворюваності населення, фінансування окремих підприємств охорони здоров'я й цієї сфери національної економіки загалом. Виявлення проблем розвитку сфери охорони здоров'я та покращання громадського здоров'я.

Тема 3 Концептуальні підходи до подальшого розвитку сфери охорони здоров'я. Адаптація до умов України передового світового досвіду щодо розвитку сфери охорони здоров'я. Удосконалення підходів до використання методів публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я. Реалізація комплексу заходів за пріоритетними напрямками для подальшого підвищення якості доступних медичних послуг в Україні.

Перелік тем самостійної роботи здобувачів вищої освіти (66 год.)

1. Аналіз результатів публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
2. Виявлення проблем розвитку вітчизняної сфери охорони здоров'я
3. Вплив бізнес-структур на розвиток сфери охорони здоров'я
4. Вплив внутрішніх факторів на розвиток сфери охорони здоров'я
5. Вплив громадських організацій на розвиток сфери охорони здоров'я
6. Вплив зовнішніх факторів на розвиток сфери охорони здоров'я
7. Вплив органів державного управління на розвиток сфери охорони здоров'я
8. Вплив органів місцевого самоврядування на розвиток сфери охорони здоров'я
9. Департамент охорони здоров'я обласної державної адміністрації: функції та значення
10. Державно-приватне партнерство як механізм публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
11. Дипломатичні представництва та консульські установи України: роль у розвитку сфери охорони здоров'я
12. Залучення інвестицій як складова модернізації вітчизняної сфери охорони здоров'я
13. Запровадження гарантованого пакету медичних послуг як складова модернізації вітчизняної сфери охорони здоров'я
14. Запровадження та реалізація в Україні соціальних гарантій щодо підтримання здоров'я населення
15. Засоби адміністративного механізму публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
16. Засоби економічного механізму публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
17. Засоби організаційного механізму публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
18. Засоби правового механізму публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
19. Засоби соціально-психологічного механізму публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
20. Інформаційне забезпечення публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
21. Кадрове забезпечення публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
22. Комерціалізація вітчизняної сфери охорони здоров'я
23. Концепція довгострокового розвитку охорони здоров'я до 2030 року
24. Медична реформа та розвиток вторинної ланки вітчизняної сфери охорони здоров'я
25. Медична реформа та розвиток первинної ланки вітчизняної сфери охорони здоров'я
26. Медична реформа та розвиток сільської медицини
27. Медична реформа та розвиток третинної ланки вітчизняної сфери охорони здоров'я
28. Медична реформа як запорука забезпечення національної безпеки держави

29. Мета та завдання публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
30. Методики оцінки результатів публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
31. Міністерство охорони здоров'я України: функції та значення
32. Місце вітчизняної сфери охорони здоров'я у міжнародних рейтингах
33. Модернізація ресурсного потенціалу вітчизняної сфери охорони здоров'я
34. Моніторинг результатів публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
35. Національна служба здоров'я України: функції та значення
36. Оптимізація витрат у сфері охорони здоров'я
37. Передовий світовий досвід публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
38. Перспективи запровадження в Україні страхової медицини
39. Принципи публічного управління розвитком сфери охорони здоров'я
40. Реагування як механізм публічного управління за характером впливу
41. Реімбурсація як засіб публічного управління підтримкою пацієнтів
42. Регламентування як механізм публічного управління за характером впливу
43. Розвиток електронної системи охорони здоров'я (E-Health) як складова модернізації вітчизняної сфери охорони здоров'я
44. Розширення частинки приватного сектора вітчизняної сфери охорони здоров'я як напрям її розвитку
45. Системи фінансування сфери охорони здоров'я
46. Сфера охорони здоров'я: сутність, значення, складові
47. Уніфікація стандартів надання медичних послуг як складова модернізації вітчизняної сфери охорони здоров'я
48. Управління/відділ охорони здоров'я міської ради: функції та значення

СРС спрямована на поглиблення й закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, виконання вправ і практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка порушення граничних термінів виконання індивідуального завдання, яке слід перевірити упродовж 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал (АСУ). Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf). В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70–120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за обидва семестри становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Оцінка з освітнього компонента виставляється лише здобувачам вищої освіти, яким зараховані усі підсумкові заняття та залік. Оцінка за залік становить від 120 до 200 балів.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи у межах вивчення освітнього компонента: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1–2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи у межах вивчення освітнього компонента:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона;
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото;
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle.

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Авраменко Н.В. Державне управління системою охорони здоров'я на регіональному рівні: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Запоріжжя, 2011. 40 с.
2. Барзилович А.Д. Державне регулювання ринку медичних послуг в Україні: дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2023. 482 с.
3. Вовк С.М. Механізми державного управління системними змінами у сфері охорони здоров'я: дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Маріуполь, 2019. 492 с.
4. Гавриченко Д.Г. Публічні механізми трансформації та розвитку сфери охорони здоров'я України: дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Миколаїв, 2022. 445 с.
5. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генеза і перспективи розвитку: монографія / за заг. ред. М.М. Білинської, Я.Ф. Радиша. Київ: Вид-во НАДУ, 2013. 424 с.
6. Державне управління охороною здоров'я України: монографія. Київ, 2014. 312 с.
7. Карлаш В.В. Механізми державного регулювання у сфері охорони здоров'я населення України: дис. ... к.держ.упр.: 25.00.02. Харків, 2020. 214 с.
8. Кризина Н.П. Державна політика України в галузі охорони здоров'я: механізми формування та реалізації: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2008. 36 с.
9. Мельниченко О.А., Макарова В.І., Старусева В.В., Яворовська О.О. Пропаганда здорового способу життя як предмет досліджень українських науковців. *Перспективи та інновації науки (Серія: Педагогіка. Психологія. Медицина)*. 2025. № 5. С. 2949–2958. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5\(51\)-2949-2958](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5(51)-2949-2958)
10. Мельниченко О.А., Овчарова Ж.М. Публічне управління розвитком сфери охорони здоров'я як предмет дисертаційних досліджень українських науковців. *Таврійський науковий вісник. (Серія: Публічне управління та адміністрування)*. 2022. № 4. С. 40–46. <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.4.5>

11. Мельниченко О.А., Овчарова Ж.М. Стратегія подальшого розвитку сфери охорони здоров'я Харківської області як засіб публічного реагування. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2024. № 4. С. 418–430. [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-4\(22\)-418-430](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-4(22)-418-430)
12. Мельниченко О.А., Семененко С.В. Складові якості первинної медичної допомоги населенню як об'єкти публічного управління. *Вісник післядипломної освіти. (Серія: Соціальні та поведінкові науки. Управління та адміністрування)*. 2024. Вип. 28. С. 235–245. [https://doi.org/10.58442/2522-9931-2024-28\(57\)-235-245](https://doi.org/10.58442/2522-9931-2024-28(57)-235-245)
13. Мельниченко О.А., Семененко С.В. Сучасний стан наукових розробок щодо публічного управління якістю первинної медико-санітарної допомоги населенню. *Таврійський науковий вісник. (Серія: Публічне управління та адміністрування)*. 2022. № 3. С. 79–86. <https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.3.11>
14. Радиш Я.Ф. Державне управління охороною здоров'я в Україні: генезис та тенденції розвитку: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.01. Київ, 2003. 38 с.
15. Рингач Н.О. Державне управління охороною здоров'я як складовою системи забезпечення національної безпеки: автореф. дис. ... д.держ.упр.: 25.00.02. Київ, 2010. 39 с.
16. Стовбан М.П. Вдосконалення механізму державного управління госпітальним округом через ефективну систему взаємодії закладів охорони здоров'я: дис. ... д.держ.упр., 25.0.02. Львів, 2024. 476 с.
17. Юнгер В.І. Стратегічні положення державного управління процесами повоєнного відновлення системи охорони здоров'я: дис. ... д.держ.упр.: 281. Житомир, 2024. 394 с.
18. Finkler S.A., Smith D.L. Financial Management for Public, Health and Not-for-Profit Organizations. Thad D. Calabrese. 2020.
19. Frezza E. The Healthcare Collapse: Where We've Been and Where We Need to Go. 2019. 240 p.
20. Hilsenrath P. American Healthcare: Why It Costs So Much Yet Remains a Beacon of Growth and Development. 2022. 192 p.
21. Knawy B.A.A. Leading Reliable Healthcare. 2021. 268 p.
22. Melnychenko O., Chovpan G., Udovychenko N., Muratov G., Kravchenko Zh., Rohova O., Kutuzyan Zh. The medical reform: realities and prospects for Ukraine. *Wiadomosci Lekarskie*. 2021. Vol. LXXIV. Is. 5, May. P. 1208–1212. DOI: 10.36740/WLek202105130
23. Melnychenko O., Ovcharova Zh. Current challenges in the healthcare sector and respective response measures. *Wiadomosci Lekarskie*. 2024. Vol. LXXVII. Is. 4, April. P. 859–862. DOI: 10.36740/WLek202404136
24. Shirley D. Project Management for Healthcare. 2nd Edition. 2020. 280 p.
25. Singha S. Future Healthcare Design. 2019. 208 p.
26. Stewart R. Management of Healthcare. 2020. 228 p.
27. Thomas W., Hujala A., Laulainen S., Murray R.M. The Management of Wicked Problems in Health and Social Care. 2019. 306 p.

Завідувач кафедри громадського здоров'я
та управління охороною здоров'я

Катерина ПОМОГАЙБО